

TV TV TV TV TV TV TV TV TV

Ματιές στην τηλεόραση

από την Πόλυ Μηλιώρη

Σπάστε τη βία της σιωπής

Η 24η Νοεμβρίου, ως ημέρα αφιερωμένη στη βία κατά των γυναικών, έκανε φέτος το θαύμα της: ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ ΣΤΑ ΜΜΕ! Μ' αυτήν την αισιόδοξη παρατήρηση θέλω ν' αρχίσω τη σημερινή επισκόπησή μου στην πρόσφατη τηλεοπτική εικόνα της γυναίκας. Καθώς, όσοι και όσες ασχοηούμαστε με το μεγάλο ζήτημα της βίας κατά των γυναικών – ενδοοικογενειακής ή όχι – ξέρουμε πως τη μέγιστη σημασία για την αντιμετώπιση του εγκλήματος την έχει η αποκάθωση του εγκλήματος. Κι αφού τόσο πολύ μας ενδιαφέρει να σπάσει η σιωπή γύρω από το συγκεκριμένο έγκλημα, δεν είναι δυνατόν να παραγνωρίζουμε την κυρίαρχη έκφραση της εποχής μας: Ακούγεται, άρα υπάρχει, ό,τι μας ήξει η τηλεόραση. Θεωρώ λοιπόν μεγάλο ρήγμα στη σιωπή, που είναι καθ' αυτή μια βία, τις λίγες μεν αληθιά καίριες αναφορές στο πρόβλημα.

Η βία κατά των γυναικών και τα δελτία ειδήσεων

Ειδήσεις γύρω από γυναίκες θύματα βιασμών και φόνων δεν λείπουν βέβαια ποτέ από τα τηλεοπτικά δελτία. Μακάρι, μάλιστα, να ήταν λιγότερες τέτοιες ειδήσεις, ανεξάρτητα από το φύλο των θυμάτων· το όνειρο μιας ειρηνικής κοινωνίας δεν παύει να είναι το πρωταρχικό μας όνειρο. Ανάλογα δε με την ποιοτική διαφοροποίηση των καναλιών, τέτοιες ειδήσεις καταλαμβάνουν μεγαλύτερο ή μικρότερο χρόνο στη μετάδοσή τους και στην απαρίθμηση των λεπτομερειών.

Αν και αυτό που σίγουρα λείπει είναι η ανάλυση των περιστατικών· η επισήμανση της διαφοράς της βίας, όταν απευθύνεται σε γυναίκες. Εγκλήματα που συντάραξαν την κοινή γνώμη, όπως της νεαρής από τη Βέροια, την οποία στραγγάλισε ο τώως φίλος της, ή η δολοφονία της νεαρής από την Κόρινθο, που έκανε το «λάθος» να απορρίψει το κόρτε (ή την επίθεση, μιας και δεν έχουμε μαρτυρία) ενός αγνώστου νεαρού επίσης άντρα, τον οποίο συνάντησε στην τουαλέτα της καφετέριας, θα χρησιμοποιούσαν ως αφορμές για μια επιστημονική προσέγγιση των φυλετικών αιτιών. Έτσι, σιγά-σιγά θα σπάζαμε τη σιωπή γύρω από μια νοοτροπία, που δεν συγχωρεί μεν τέτοιου βαθμού εγκλήματα, αλλά παραγνωρίζει, για να μην πω «ανέχεται», τα οπωσδήποτε μικρότερου βαθμού, όμως της ίδιας προέλευσης.

Η επί δεκαετίες προσπάθεια των γυναικείων οργανώσεων να έχουν πρόσβαση στην τηλεόραση, ώστε να φωτίζουν από τη φυλετική πλευρά τέτοια εγκλήματα, έχει πέσει στο κενό. Λες και μιλούσαμε σε ώτα μη ακουόντων. Η εξαίρεση

ενήμερων και συνειδητοποιημένων δημοσιογράφων και των δύο φύλων, καθώς επίσης και οι χρησιμότερες σχετικές επισημάνσεις από τυχαία επιλεγμένους σχολιαστές δεν αλλάζουν τον κανόνα. Πώς έγινε λοιπόν το θαύμα, και, έστω για λίγες ημέρες μόνο, τις γύρω από την «αφιερωμένη», κάποια από τα δελτία ειδήσεων προσέγγισαν σωστά το θέμα; Όσον αφορά την ΕΡΤ, όπου, ως σημειώσαμε, έγινε η περισσότερο καλή και συχνή δουλειά, μπορούμε να υποψιαστούμε το δάκτυλο (να κι ένας άξιος δάκτυλος!) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας – θεσμός που πάντα προσπαθούσε, αλλά, ή οι τώως πρόεδροι της εταιρείας εκώφευαν, ή δεν υπήρχε η άνωθεν ισχυρή πολιτική βούληση. Μα και σε ιδιωτικούς σταθμούς έγινε προβολή της ημέρας για τη βία εναντίον των γυναικών, και όποιος κι αν ήταν εδώ ο δάκτυλος, ευλογημένος να είναι. Να υπογραμμίσουμε το εκτεταμένο ρεπορτάζ σε δελτίο ειδήσεων του Mega, του οποίου προϊστάται γυναίκα δημοσιογράφος, η κυρία Όλγα Τρέμη.

Και μια υποσημείωση: Με την ευκαιρία της «ημέρας», πολύς λόγος έγινε και για το νομοσχέδιο για την οικογενειακή βία, που η κυβέρνηση θα καταθέσει προς ψήφιση. Ή μήπως με ευκαιρία το νομοσχέδιο πήρε δημοσιότητα και το φαινόμενο; Οι αγαθές προθέσεις θα αποδειχθούν, αν οι καλοί συνάδελφοι δημοσιογράφοι οργανώσουν συζητήσεις γύρω απ' αυτό το νομοσχέδιο, για το οποίο, όπως φάνηκε ήδη σε σχετική εκπομπή, υπάρχουν αντιρρήσεις ακριβώς εκ μέρους κάποιων επαϊόντων.

Μια ολόκληρη βραδιά στην ΕΡΤ

Στην τακτική εκπομπή του κυρίου Κούλογλου, «Θεματική βραδιά» στην κρατική τηλεόραση – εκπομπή συνήθως μεγάλου ενδιαφέροντος και κύρους – ήταν που ακούστηκαν οι αντιρρήσεις. Ωστόσο, οι γυναίκες που πήραν μέρος στη συζήτηση (Καίτη Κωσταβάρα-Παπαρήγα, από το Εθνικό Παρατηρητήριο κατά της Βίας, Νίκη Ρουμπάνη, από τη Γραμμή SOS για κακοποιημένες γυναίκες, Σίσυ Βωβού, από την Παγκόσμια Πορεία Γυναικών και Έλενα Κουντουρά, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας) γρήγορα άφησαν για αργότερα τις διαφωνίες τους επί του νομοσχεδίου και επικεντρώθηκαν στην διαφώτιση του κοινού επί του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών.

Η ευκαιρία ήταν άλλωστε μοναδική. Δυστυχώς. Αφού επί τρεις ώρες και με την προβολή δύο εξαιρετικών και τολ-

μηρών για την νοστοροπία της άγνοιας ντοκυμαντέρ, ο διακεκριμένος δημοσιογράφος με ευαισθησία και γνώση προσέγγισε το θέμα της βίας κατά των γυναικών, και με τον προσήκοντα σεβασμό άκουσε τις προσκεκλημένες του – γυναίκες που έχουν τόσα πολλά να πουν, και που ως τώρα τις στερείται η τηλεόραση.

Γι' αυτή την έξοχη εκπομπή πρέπει να επισημάνουμε ότι κινήθηκε πέρα απ' τα στενά πλαίσια του ξυλοδαρμού – θέματος παιγμένου αρκετά από τα ΜΜΕ – και έθιξε ευρύτερα ζητήματα. Τόσο τα ντοκυμαντέρ (κλειτοριδεκτομή και σπάσιμο της σιωπής γύρω απ' τα γυναικεία γεννητικά όργανα), όσο και οι τοποθετήσεις των κυριών που έλαβαν μέρος στο σχολιασμό τους, κινήθηκαν σε πέρα απ' το εθνικό επίπεδο καταγγελίες, βάζοντας το δάκτυλο επί του τύπου των ίλων.

Πριν ένα χρόνο

Τώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, ευελπιστούμε πως στις 8 του Μάρτη τα κανάλια θα οργανώσουν σχετικές με την επέτειο εκπομπή. Όπως πέρυσι τέτοιο καιρό έκανε η ΕΤ3, στα πλαίσια της εκπομπής του Χρήστου Φραγκονικολόπουλου «Κοινωνία Πολιτών», όπου μίλησαν εκπρόσωποι 10 γυναικείων οργανώσεων για τις θέσεις και τους προβληματισμούς του γυναικείου κινήματος στην Ελλάδα: Νατάσα Λαδοπούλου – Επιτροπή Γυναικών της Ένωσης Πολιτών για την Παρέμβαση, 2) Ειρήνη Νικολοπούλου – Ιδρυτικό Μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ελληνίδων Δημοσιογράφων, Νίκη Ρουμπάνη – Πρόεδρος Ελληνικού Δικτύου Γυναικών Ευρώπης, Ξανθή Πετρινωτή – Πρόεδρος του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Καίτη Τζιτζικώστα – Κέντρο UNESCO για τις Γυναίκες, Έλλη Σιρμποπούλου-Γεργανά – Ιδρυτικό Μέλος της WINPEACE, Ζώγια Χρονάκη – Πανεπιστημιακός – Μέλος του Φεμινιστικού Κινήματος, Χρυσάνθη Ζαφειράτου – Υπεύθυνη Κέντρου Κοινωνικής Υποστήριξης Γυναικών, Τέρψη Λαμπρινοπούλου – Γενική Γραμματέας του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Φωτούλα Σίσκου – Αντιπρόεδρος Συνδέσμου Επιστημόνων Γυναικών

Προβλήθηκε επίσης οπτικό υλικό της Διεθνούς Αμνησίας, με σύντομο σχόλιο της Γενικής Γραμματέως της Διεθνούς Αμνηστίας κ. Άιρις Καν.

Η παρουσίαση αυτή υπήρξε πολύ επιτυχής, γιατί οι γυναίκες οργανώσεις, μεταξύ των οποίων και ο «Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας», είχαν την ευκαιρία να μιλήσουν για καυτά γυναικεία θέματα, όπως αυτά της βίας κατά των γυναικών, της σωματεμπορίας, της υποαπασχόλησης των γυναικών, της συμμετοχής τους στα κοινά, της εναρμόνισης επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων, και για άλλα προβλήματα που απασχολούν σήμερα τις γυναίκες τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως, και στέκονται εμπόδιο στην επίτευξη της πλήρους και ουσιαστικής ισότητας.

Στα πλαίσια της εκπομπής αυτής η Ειρήνη Νικολοπούλου, Ιδρυτική Μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ελληνίδων Δημοσιογράφων είπε:

«Δεν ξέρω αν αυτό (η επιτυχής επίδοση των γυναικών σε

όλους τους ρόλους) έχει αποβεί υπέρ μας ή εις βάρος μας, δεν μπορώ να απαντήσω σ' αυτό, παρ' ότι είμαι μια γυναίκα μητέρα και συμμετέχουσα στα κοινά, θεωρώ ότι ήταν πάρα πολλά τα βάρη. Δεν ξέρω αν οι ώμοι μας, που παραμένουν τρυφεροί... οι ώμοι μας ξέρετε δεν έχουν αλλάξει. Εξακολουθούμε να είμαστε το αδύνατο φύλο ως προς τα βάρη. Έχουμε την ισότητα, έχουμε την ισοτιμία στα χαρτιά, αλλά δεν μπορούμε ποτέ να είμαστε ισοβαρείς. Οργανικά δεν μπορούμε ποτέ να τους φτάσουμε. Γι' αυτό και το να συγκεντρώσουμε όλους αυτούς τους ρόλους επάνω μας σε τί μας οδήγησε; Στο να είμαστε πάρα πολύ κουρασμένες. Στο να μην ξέρουμε σε ποιο ρόλο να πρωτοανταποκριθούμε σωστά. Σ' αυτόν της μητέρας που είναι και ο σημαντικότερος τελικά, με τα παιδιά να μας κυνηγάνε; Σ' αυτόν της νοικοκυράς; Ξέρετε τι ωραίο που είναι να μαγειρεύεις; Εγώ το βρίσκω καταπληκτικό. Σ' αυτόν της εργαζόμενης, όταν ξέρουμε εκ των προτέρων ότι δεν μπορούμε να ανταποκριθούμε όπως θάπρεπε; Γιατί τελικά μόνο ένας πολύ αφοσιωμένος άνθρωπος, και αυτός είναι μόνο ο άνδρας, μπορεί να αφοσιωθεί 100% στο επάγγελμά του, γιατί δεν τον ζητάει τόσο το παιδί όσο ζητάει τη Μαμά. Άρα, μπέρδεμα μεγάλο».

Γιατί άραγε η (βραβευθείσα από το ΣΔΓ) δημοσιογράφος δεν εκφράζει ένα ακόμη ερώτημα; Πού είναι οι σύζυγοί (σύντροφοι) μας όταν πράγματι οι γυναίκες γινόμαστε «100 κομμάτια» για να τα προλάβουμε όλα;

Η περίφημη συμφιλώση επαγγελματικής / οικογενειακής ζωής δεν τους αφορά; Και πού είναι η κρατική μέριμνα για μια αξία που υποτίθεται έχει ενστερνισθεί ακόμη και η οικονομική επιχειρηματική ηγεσία ως «συμφέρουσα» γιατί δημιουργεί πιο ικανοποιημένους εργαζόμενους; Πρέπει οι γυναίκες να υποχωρήσουν στους παραδοσιακούς οικογενειακούς ρόλους για να διασώσουν την σωματική, διανοητική και ψυχική υγεία τους;

Ευχόμαστε σε ανάλογη ευκαιρία φέτος, να τονιστούν αυτά τα επιχειρήματα, δίχως τα οποία, φωνές σαν της κυρίας Νικολοπούλου κινδυνεύουν να κατηγορηθούν για υπαναχώρηση στους αγώνες της Ισότητας.

Λεπτές αποχρώσεις μιας χοντρής βίας

Άσχετα με την αφιερωμένη στη Βία κατά των Γυναικών ημέρα, ψαρέψαμε, όπως πάντα, και μερικές άλλες ειδήσεις που δείχνουν καθαρά τόσο τη θέση της γυναίκας όσο και την «αντρική» νοοτροπία απέναντι στην ισότητα.

Αρχίζουμε από την πλέον ανώδυνη, ωστόσο χαρακτηριστική, φράση του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης προς την βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Ελένη Κούρκουλα, σε τηλεοπτικά παράθυρα: «Αυτά είναι γυναικείες κουβέντες», είπε ο αρχιερέας. Υπενθυμίζοντας την εντολή της εκκλησιαστικής παράδοσης: «Κρείττω σιγάν ταις γυναιξί» (και ας παλεύουμε να σπάσουμε τη σιωπή). Και μια είδηση που αφορά άλλο χριστιανικό δόγμα: Δασκάλα σε καθολικό σχολείο (της Αγγλίας, αν θυμάμαι σωστά, πάντως ευρωπαϊκής χώρας) απολύθηκε, επειδή έμεινε έγγυος ανύπαντρη!

Πριν τελειώσουμε την τηλεοπτική επισκόπηση με ένα, κατά την γνώμη μου, από τα πιο μαύρα ρεπορτάζ που προβλήθηκαν ποτέ, ας κάνουμε ένα διάλειμμα αισιοδοξίας με την υπόμνηση μιας είδησης από το εξωτερικό δελτίο ειδή-

σεων: Σε μια πολιτεία των ΗΠΑ, σε κάποιο αστυνομικό τμήμα, οι άντρες (οι γυναίκες συνάδελφοί τους φαίνονται να γελούν) αστυνομικοί της άμεσης δράσης γύρισαν ένα ερασιτεχνικό βίντεο για τη ζωή τους και τα καλαμπούρια τους κατά την ώρα εργασίας. Καμιά αμφιβολία πως οι περισσότεροι άντρες που όπου γης θα έβλεπαν – όπως και το είδαν μέσω τηλεοράσεως – το βίντεο αυτό, δεν θα το εύρισκαν δα και επιλήψιμο. «Τόσα και τόσα έχουμε δει», θα λέγαν, «με πραγματικούς βασανισμούς. Σιγά μη στάξει η ουρά του γαϊδάρου, με τα χοντρά αστεία και την έλλειψη αισθητικής αυτών των αστυνομικών», θα λέγαν. Και ίσως το είπαν, μαθαίνοντας ότι αυτοί που συμμετείχαν στο γύρισμα του βίντεο εκδιώχθηκαν από την υπηρεσία.

Αλλά ευτυχώς! Αρχηγός της Αστυνομίας στην πολιτεία αυτή είναι ΓΥΝΑΙΚΑ. Και για τις γυναίκες δεν είναι «ουρά» η ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Ούτε «γάιδαροι» και όχι άνθρωποι οι ίδιες οι γυναίκες, που έπαιζαν το ρόλο σεξιστικής βίας στο διαβόητο βίντεο

Δε μπορώωωωωωωωω!

Από τον «Αλφα»(στη συνέχεια και από άλλα δελτία) προβλήθηκε το βίντεο στο οποίο αναφέρθηκα, χαρακτηρίζοντάς το «μαύρο». Προϊόν παρακολούθησης συζύγου προς σύζυγο μέσα στο σπίτι (!), στήριξε, ασφαλώς δικαίως, την αίτηση πατέρα για επιμέλεια των δεκαοχτάμηνων διδύμων του. Η μάνα που τα ξυλοκοπά ανηλεώς την ώρα που τα ταΐζει, πρέπει να απομακρυνθεί απ' αυτά, καμιά αντίρρηση.

Αλλά, Θεέ μου, πρέπει επίσης να βοηθηθεί ταχύτατα. Τόνοι η βία που έχει υποστεί η ίδια, είναι ολοφάνερο. Η επαναλαμβανόμενη κραυγή της – σε κάθε χτύπημα του βρέφους η ίδια κραυγή πόνου – «Δε μπορώωωωωωωω!» έχει μείνει στ' αυτιά μου. Τουλάχιστον το σπαραχτικό κλάμα των παιδιών της είχε ως αποτέλεσμα την απομάκρυνσή τους από την κακοποίηση. Με τη θύτη – θύμα όμως τι γίνεται;